

ICOLC 13th Fall Meeting

18. 9. – 21. 9. 2011

Barbora Katolická
Univerzitní knihovna ZČU v Plzni

ICOLC

International Coalition of Library Consortia

- Cíle ICOLC:
 - Koordinace a spolupráce knihovnických konsorcií v mezinárodním měřítku
- ICOLC meeting – pravidelně 2 x ročně
 - Sdílení informací o problematice EIZ
- **13. podzimní evropské setkání ICOLC**
 - 18. - 21. 9. 2011 v Istanbulu
 - pořadatel: turecké konsorcium ANKOS
 - místo konání: Istanbul Bilgi University
 - 95 účastníků ze 42 evropských a 16 mimo evropských konsorcií

Hlavní témata ICOLC 2011

- **Aktivity ANKOS**
- **Akvizice e-books**
- **Statistiky využívání e-zdrojů**
- **Discovery systémy**
- **Další vývoj v oblasti e-zdrojů z pohledu vydavatelů**
- **Workshopy**

ANKOS

- **Turecké konsorcium** - Anatolian University Libraries Consortium (**ANKOS**) <http://www.ankos.gen.tr/>
- Zahrnuje 125 především akademických knihoven
- Základní aktivity:
 - Dojednávání konsorciálních licencí k e-zdrojům
 - Sledování a vyhodnocování statistik využívání e-zdrojů
 - Podpora publikování v režimu Open access
 - Rozvoj infrastruktury pro publikování vědeckých výstupů institucí v institucionálních repozitářích

ANKOS

- **Ankos ERM System**

- systém pro podporu akvizice a administraci e-zdrojů
- Vlastní systém (PHP, MySQL)
- Údaje o účastnících konsorcia, o databázích (cena, licence), statistiky, reporty ze statistik a cen pro další rozhodování
- Podpora standardu COUNTER a protokolu SUSHI

- **Pecya Digital Library** - digitální knihovna tureckých časopisů

- online zpřístupnění tureckých tištěných časopisů
- Řešeno od r. 2007, nyní zahrnuje 175 titulů
- Vývoj systému - HW, SW, digitalizace a OCR proces, licenční smlouvy s vydavateli, autorská práva
- Integrace do Discovery systémů

- **Hiperkitap** – databáze tureckých e-knih (<http://www.hiperkitap.com>)

- Zahrnuje 7500 knih od 220 místních vydavatelů
- PDF; roční předplatné – využívají hlavně univerzity
- Připravují podporu mobilních aplikací a technologií
- <http://www.onlineinformation.co.uk/online2011/files/brochures/25698/HIPERLINK.pdf>

Akvizice e-books - situace ve Velké Británii

- Využívané obchodní modely pro knihovnická konsorcia:
 - Trvalý nákup jednotlivých titulů od konkrétních vydavatelů
 - Trvalý nákup nebo předplatné subject kolekcí od konkrétních vydavatelů
 - Předplatné agregovaného obsahu od různých vydavatelů
 - Big Deal
 - PDA model (Patron driven acquisition)
 - Uživatelé očekávají od knihoven širokou nabídku e-books (dostupné i přes mobilní zařízení)
- X
- Dodavatelé omezují některé typy e-books pro knihovny a konsorcia (např. znevýhodňují finančně e-učebnice)

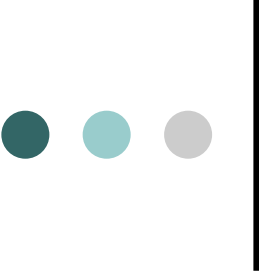
Akvizice e-books - zkušenosti z Německa

- Fungující model akvizice e-books v konsorciu Max Plant Society (80 institucí):
 - Každá instituce objednává a platí jednotlivé tituly za cenu stanovenou pro tuto instituci → přístup k titulům mají všechny instituce (smlouvy s Wiley-Blackwell, Gale Cengage, Walter de Gruyter, Duncker and Humblot)

Statistiky využívání e-zdrojů - portál JUSP

- JISC UK - Portál „**Journal Usage Statistics Portal (JUSP)**“ - <http://jusp.mimas.ac.uk/>
- Jednotný přístupový bod ke sledování statistik využívání e-časopisů
- Pomocí SUSHI protokolu shromažďovány statistická data dle Counter JR1 a JR1a → výsledkem různé typy výstupních sestav (porovnání využívání archivů a aktuálních čísel, trend vývoje) → důležitý podklad pro vyhodnocení a rozhodování o dalším nákupu licencí
- Zapojeno 100 univerzit, 13 významných vydavatelů a 3 agregátoři

Statistiky využívání e-zdrojů - Usage Factor (UF)

- Projekt **Usage Factor** (UF)
http://www.projectcounter.org/usage_factor.html
- Cíl: prozkoumat možnost zavedení nového indikátoru (UF) pro hodnocení odborných časopisů založeného na sledování využívání časopisů a dalších publikací
- UF jako doplňkový indikátor IF
- Usage factor – významný pro:
 - knihovny - důležitý ukazatel při rozhodování o akvizici
 - autory - hlavně z prakticky orientovaných oborů a z oborů, kde se cituje méně
- Připravuje se návrh metodiky (Code of Practice) pro jeho výpočet; předpoklad dokončení r.2011, poté testování

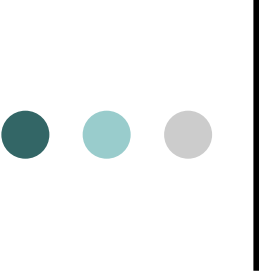
Statistiky využívání e-zdrojů - PIRUS2

- Aktualita – v říjnu 2011 dokončen projekt **PIRUS 2** (Publisher and Institutional Repository Usage Statistics)
 - Cílem bylo zjistit možnosti rozšíření standardu COUNTER o sledování statistik využívání dat z repositářů na úrovni článků.
 - Závěrečná zpráva projektu:
http://www.projectcounter.org/News/Pirus2_oct2011.pdf

Discovery systémy - testování

- Özyeğin University – Turecko
 - Fond převážně z e-zdrojů
 - Uživatelé chtějí jednoduché a snadné vyhledávání, okamžitý výsledek, podobnost s populárními vyhledávači.
 - 6 měsíční **testování discovery systémů** (testovali knihovníci, studenti, akademičtí pracovníci)
- **Porovnávání dle stanovených kritérií a hodnocení dle priorit:**
 - Priorita č.1: **pokrytí dostupných e-zdrojů, relevance výsledků hledání, interface, zpětná vazba od uživatelů, cena**
 - Zpětná vazba od uživatelů: Je jednoduché vyhledávání? Je jednoduchá navigace? Našli, co opravdu hledali? Který z testovaných systémů preferují?
 - Priorita č.2: konektory (API rozhraní, OAI harvesting, interface pro mobilní zařízení), možnost customizace, autentizace, statistiky
 - Priorita č.3: užití Web 2.0 technologií

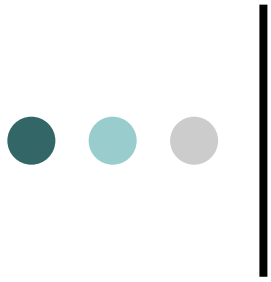
Další vývoj v oblasti e-zdrojů z pohledu vydavatelů

- Diskuze s vydavateli Elsevier, Springer, Wiley, Ebsco, SWETS:
 - Příprava nových obchodních modelů - reakce na měnící se prostředí, na potřeby uživatelů a knihoven
 - Podpora PDA modelu
 - Stoupající důležitost Discovery systémů
 - Vliv Open Access

Workshopy

- Témata:
 - Financování e-zdrojů
 - Institucionální repozitáře a financování otevřeného přístupu

Děkuji za pozornost.